

Jaarbericht 2021 GGD Groningen

Het motto van GGD Groningen is 'samen werken aan gezondheid'. Met zo'n 450 GGD-professionals in de basis en nog eens zo'n (gemiddeld) 500 medewerkers voor de bestrijding van het coronavirus werkten we in 2021 dagelijks aan de gezondheid van de inwoners van Groningen. Dit jaarbericht over 2021 geeft een indruk van onze werkzaamheden.

Gezondheid betekent voor iedereen iets anders. Je ervaart zelf of je je gezond voelt of niet. Gezondheid kan beïnvloed worden door lichamelijke ongemakken, zoals ziektes. Maar ook als je je geestelijk niet goed voelt of je jezelf niet kan ontwikkelen, kan je je niet gezond voelen. 'Gezond zijn' houdt ook in dat je meedoet in de maatschappij en sociale contacten onderhoudt. Daarom is gezond zijn meer dan 'niet ziek zijn'.

GGD Groningen werkt voor en samen met de Groninger gemeenten om de gezondheid van de inwoners in de regio Groningen te bevorderen. We spelen bijvoorbeeld een belangrijke rol als uitvoerder van jeugdgezondheidszorg en werken hard aan het bestrijden van corona. Voor gemeenten, zorg- en onderwijsinstellingen zijn wij een betrouwbare partner voor informatie over leefwijze, gezondheid en zorg. Wij helpen gemeenten om een leefomgeving te creëren die gezond en veilig is. Samen werken wij aan gezondheid!

Corona

Ook in 2021 heeft de coronapandemie de wereld nog volop in de greep. We begonnen dit jaar in een lock-down en startten in januari met het geven van de eerste vaccinaties tegen corona. Vanaf het begin van de pandemie hebben de GGD'en een grote rol in de bestrijding van het coronavirus. We hebben volgens de wet de verantwoordelijkheid om infectieziektes zoals corona actief te bestrijden. Er is het hele jaar door keihard gewerkt in deze crisis. Per 1 januari 2021 is er bij GGD Groningen een Corona-unit ingericht, waarin publieksinformatie, bron- en contactonderzoek, testen en vaccineren centraal staan.

Corona-unit

In de Corona-unit worden de landelijke afspraken over testmateriaal, vaccins en het bron- en contactonderzoek (BCO) uitgewerkt. De kracht van onze Corona-unit is dat er snel kan worden ingespeeld op veranderende instructies en situaties. Denk bijvoorbeeld aan het openen en sluiten van vaccinatiepunten. Halverwege augustus liep de publiekscampagne corona-vaccinatie op zijn eind, maar aan het eind van het jaar moesten locaties in korte tijd weer open om de boosterprikken te kunnen geven.

De unit bestaat uit drie afdelingen:

1. Het team **Bron- en Contactonderzoek**.
2. Het team **Testen**, verdeeld over 12 testlocaties, een unit in het AZC Ter Apel en een mobiel team.
3. Het team **Vaccineren**, dat van negen locaties in de zomer naar drie locaties in het najaar is gegaan. Tijdelijke locaties werden in overleg met de gemeente ingezet. Halverwege november kwamen er in verband met de boosterprikken drie grote locaties bij, zodat eind 2021 het totaal op zes locaties is gekomen.

In het jaar 2021 namen we
614.196 testen af

Op 15 januari 2021 startten wij de vaccinatieprogramma in de provincie Groningen. In **het voorjaar** nam het aantal besmettingen toe en werden de voorbereidingen getroffen voor het zogenaamde 'zwarte scenario'. In mei kwam de vaccinatiecampagne op stoom en zetten we 4.000 prikken per dag.

In de **zomerperiode** gingen de overleggen naar het zogenaamde waakvlamniveau. Na de zomervakantie nam het aantal besmettingen toe als gevolg van

de deltavariant en werden de overleggen en de voorbereidingen weer herstart.

De hele zomer waren voldoende vaccins beschikbaar en konden we grootschalig vaccineren op de zes locaties die hiervoor waren ingericht. De piek lag op zo'n 11.000 vaccinaties per dag. De vaccinatiegraad ligt in onze provincie relatief hoog en dat helpt om de pandemie in deze regio zo veel mogelijk te beheersen. Het aantal besmettingen lag eind juni op minder dan 100 gevallen per week. Vrijwel het hele jaar hadden we per 100.000 inwoners het laagste aantal besmettingen van alle Nederlandse provincies.

Op 14 juli 2021 zette GGD Groningen **de 500.000e prik**. Bekijk deze video om te zien hoe het testen en het vaccineren er aan toe ging.

Scan de QR-code!

Het besmettingsniveau steeg sinds **eind oktober**. De cijfers waren elke week hoger dan de vorige. Vanwege het oplopende aantal positieve testen kregen positief geteste personen een beveiligde mail, waarin behalve de uitslag van de coronatest ook stond wat ze moeten doen. Het was namelijk niet meer mogelijk om alle besmette personen te bellen en uit te leggen dat ze in isolatie moesten en nauwe contacten moesten informeren.

We zagen **in december** dat Omikron, een zeer besmettelijke variant van het virus, de Deltavariant verdrong. Daarom is toen in sneltreinvaart gestart met het zetten van boostervaccinaties.

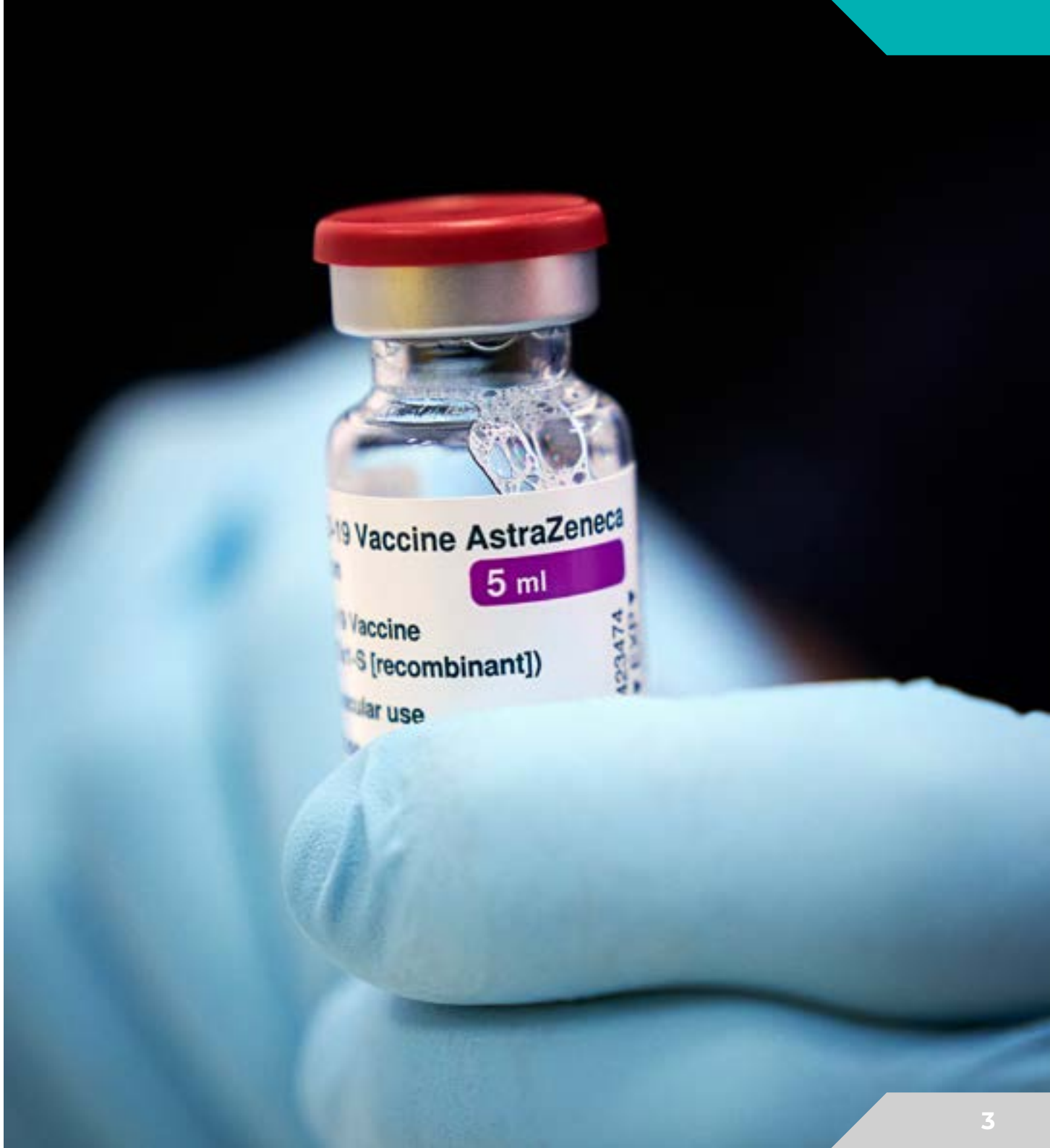
Boosteractie

Op 19 november zijn we gestart met het zetten van boosterprikken bij ouderen en zorgmedewerkers. In de eerste week werden ruim 1.700 afspraken ingepland. Een week na de start kregen we de vraag om alle 60-plussers voor eind december te vaccineren met de boosterprik. Om dit te kunnen doen, gingen onze locaties langer open. Daarnaast openden we extra vaccinatiepunten. In december werkten we met zes grote vaccinatiepunten (Appingedam, Scheemda, Veendam, Zuidhorn en twee locaties in de stad Groningen). We hebben op sommige dagen bijna 10.000 vaccinaties per dag gezet.

Uiteindelijk hebben we in 2021
één miljoen vaccinaties gezet

Samenwerking met huisartsen

In december is een samenwerking gestart met huisartsen. Dit deden we met name zodat vaccinatie-twijfelaars zich konden laten informeren en vaccineren door de huisarts. De GGD leverde de klaargemaakte spuitjes aan de huisartsen, zodat zij hun eigen patiënten thuis of in een instelling konden vaccineren.

Jeugdgezondheidszorg

Mede dankzij de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) groeien de meeste kinderen in Groningen veilig en gezond op. De Jeugdgezondheidszorg heeft vrijwel alle jeugdigen van 0-18 jaar in beeld. We bieden op consultatiebureaus, scholen, peuterspeelzalen en in de thuissituatie over een langere periode laagdrempelige zorg aan. We dragen eraan bij dat kinderen en jongeren zich goed kunnen ontwikkelen en dat ze gezond en veilig opgroeien. Dit doen we door vroegtijdig problemen te herkennen, ouders te laten zien hoe de ontwikkeling van kinderen werkt en de eigen kracht van kinderen/jeugdigen en gezinnen te versterken.

Om ziekten en epidemieën te voorkomen is er voor alle kinderen in Nederland het Rijksvaccinatieprogramma. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van de vaccinaties. GGD Groningen voert in de provincie Groningen het Rijksvaccinatieprogramma uit voor de gemeenten. Vaccineren is daarmee één van onze belangrijkste activiteiten. Corona heeft de nodige invloed gehad op de werkzaamheden maar de JGZ is doorgedaan met het uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma.

De inzet voor zowel kinderen als (aanstaande) ouders is zoveel mogelijk doorgedaan. De opkomst van ouders met hun kind was goed te noemen en de jongste kinderen hebben de noodzakelijke vaccinaties gekregen volgens het RijksVaccinatieProgramma.

Alle pasgeborenen en zuigelingen door ons zijn gezien en onderzocht. Bij alle pasgeborene komt een JGZ-medewerker thuis om de hielprik te geven en de neonatale gehoorscreening te doen.

**Kinderen in zorg
0-18 jaar**
113.666

Huisbezoeken
9.673

**Afspraken
consultatiebureau**
53.226

**Telefonisch
advies**
14.469

**Neonatale
gehoorscreeningen**
4.796

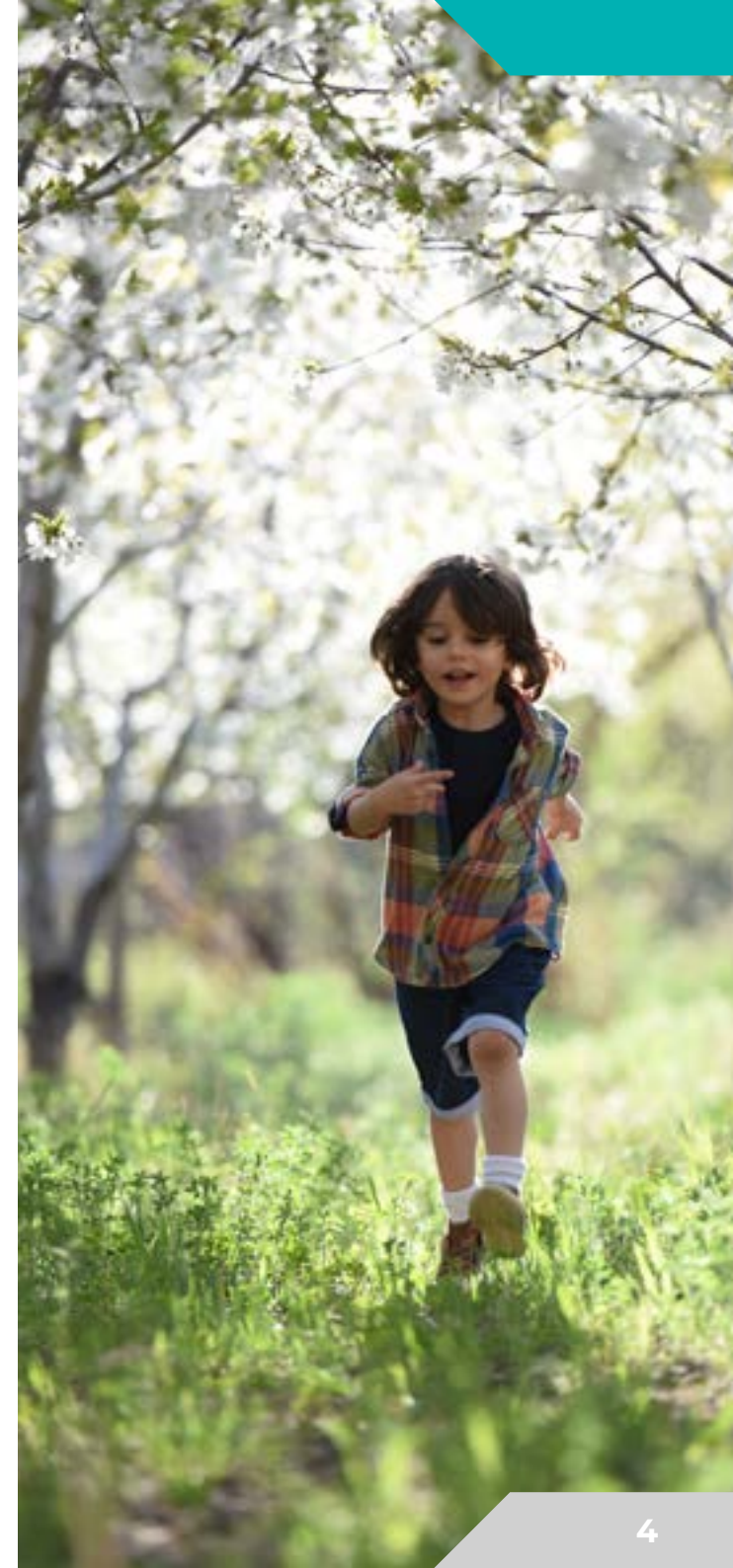
**Verwijzing naar
hulpverlening
buiten GGD**
6.774

**Procescoördinatie
Zorg voor Jeugd**
32

**Aantal afgegeven
signalen Zorg
voor Jeugd**
5.353

**Aantal nieuwe vignetten
Gezonde School**

Logopedie

Spraak- en taalproblematiek herkennen we het liefst zo vroeg mogelijk. De preventieve logopedie ziet kinderen en helpt met het inschatten of en welke behandeling nodig is. Het niet of te laat herkennen van het probleem kan leiden tot leer- en gedragsproblemen. Door er vroeg bij te zijn kunnen we kinderen op de goede manier te behandelen en kunnen we leerachterstanden voorkomen.

In 2021 is de preventieve logopedie uitgevoerd in acht Groninger gemeenten: Groningen, Eemsdelta, Het Hogeland, Westerkwartier, Midden-Groningen, Stadskanaal, Veendam en Pekela (in de gemeente Pekela is preventieve logopedie uitsluitend uitgevoerd op twee basisscholen). In deze gemeenten zijn kinderen gescreend op hun spraaktaalontwikkeling en bij achterstanden doorverwezen naar het juiste traject.

Activiteiten logopedie totaal

2.182

Onderzoek op indicatie 425	Onderzoeken na triage 78
Onderzoeken kindercentra 194	Huisbezoeken 445
Controles 157	Telefonische consulten 883

Tuberculosebestrijding

Tuberculose is een besmettelijke ziekte, die veroorzaakt wordt door de tuberkel-bacterie. De bekendste vorm is longtuberculose. Tuberculose (TBC) kan ook op andere plekken in het lichaam zitten en daar voor een ontsteking zorgen. De ziekte kan dodelijk zijn.

Het team TBC werkt nauw samen binnen de noordelijke GGD'en, UMCG Beatrixoord en met 8 GGD'en in het Regionaal Expertise Centrum Noord-Oost (REC) aan een toekomstbestendige TBC-bestrijding. Dat is nodig omdat het aantal TBC-gevallen afneemt, maar de complexiteit van de gevallen toeneemt. Groningen heeft hierin een coördinerende positie.

De meeste cliënten zijn asielzoekers, gedetineerden, buitenlandse studenten en immigranten. Het team TBC heeft in 2021 7.622 mensen onderzocht. Hiervan bleken er 11 personen besmet met TBC.

Aantal onderzochte
personen

7.622

Aantal nieuwe
TBC-patiënten

11

Infectieziektenbestrijding

Het team Infectieziektebestrijding is ook in 2021, naast de reguliere werkzaamheden, ingezet voor het bestrijden van de coronapandemie. De werkzaamheden waren onder andere het bijhouden van ontwikkelingen, het beantwoorden van vragen, opstellen van testbeleid, analyse van surveillancedata, het uitvoeren van testen, bron- en contactonderzoek en vanaf 2021 is daar ook het vaccineren bijgekomen. Het team Infectieziektebestrijding is de expert en adviseur voor het Covid-team op alle voorkomende onderwerpen.

Om op één plaats advies te geven over infectiepreventie zijn de bestaande krachten in Noord-Nederland gebundeld in een nieuwe Regionale Adviescommissie Infectiepreventie (RAI). Ook de GGD neemt hieraan deel met een deskundige infectiepreventie en een arts infectieziektebestrijding.

Onze deskundigen infectiepreventie gaven hygiëeadvies aan de verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorgorganisaties. Deze adviezen werden opgenomen in het handelingsprotocol bij vraagstukken rondom corona. Daarnaast waren zij actief in het geven van scholing en voorlichting, met name aan de nieuwe medewerkers van het Covid-team. Zij zijn door hen opgeleid in basishygiëne en infectiepreventiemaatregelen.

Er zijn in 2021
687 vragen
afgehandeld die
niet over Covid-19
gingen
maar over andere
infectieziekten

Meldingen over infectieziekten

In 2021 heeft de afdeling Infectieziektebestrijding 238 meldingen binnengekregen. Dit aantal is erg laag ten opzichte van wat wij vóór de coronaperiode aan meldingen kregen. Het ging in de meeste gevallen om hepatitis B en voor de rest betrof het Hepatitis C, pneumokokken, legionella, kinkhoest, hepatitis A en meningokokken.

Dat er minder andere infectieziekten voorkomen (anders dan COVID-19) in vergelijking met voorgaande jaren komt waarschijnlijk doordat meer mensen afstand van elkaar hielden, zoals de coronaregels verlangden.

Publieke gezondheid asielzoekers

GGD Groningen heeft ook een centrale rol in het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van asielzoekers en vergunninghouders in de regio.

In onze provincie waren in 2021 drie reguliere COA-locaties operationeel (Ter Apel, Delfzijl en Musselkanaal). Vanwege de toename van het aantal asielzoekers en COVID-19 zijn er in de loop van het jaar vijf tijdelijke locaties ingericht (Zoutkamp, Haren, twee in Groningen en Nieuwe Pekela). Dit om besmette mensen tijdelijk apart te houden. In totaal was er plek voor meer dan 4.000 asielzoekers.

Vanuit verschillende teams zorgen we voor de gezondheid van asielzoekers. Collega's van de Jeugdgezondheidszorg hebben in 2021 JGZ-taken verricht. Het team TBC screent deze groep in Ter Apel. Het team Infectieziektebestrijding heeft bij meer dan 36.000 nieuwe asielzoekers een PCR-coronatest afgenomen. Gemiddeld was iets meer dan 1% besmet met COVID-19. Het team Seksuele gezondheid gaf voorlichting aan diverse groepen asielzoekers.

Voor de Deskundigen Infectiebestrijding was er veel te doen in 2021, met name door corona. Denk aan de noodlocaties die geopend moesten worden, waar afspraken mee gemaakt moesten worden over testen/vaccineren, maar waar ook geauditeerd moest worden. De overbevolking in AZC Ter Apel, de Afghanen in Zoutkamp, het testen en vaccineren op elke locatie en de hygiëne-audits. De Deskundigen Infectieziektebestrijding hebben een recordaantal van 24 hygiëneadviezen voor locaties geschreven en daarbij adviezen gegeven aan het personeel.

Medische milieukunde

Medische Milieukunde richt zich op de invloed van het milieu op de gezondheid van bevolking. De medewerkers geven adviezen over onder andere gevaarlijke stoffen, straling, geluid en geur, om daarmee een bijdrage te leveren aan een gezonde leefomgeving. Ook brengen ze advies uit aan gemeenten in het kader van de Omgevingswet bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie, -plan, -programma, en -verordening. Daarnaast adviseren ze ook over andere ontwikkelingen met mogelijke gezondheidseffecten. Denk hierbij aan advies op gebied van klimaat, energietransitie, landbouw, industrie, groen, water, circulaire economie en mobiliteit.

Door het hele jaar heen werd het team benaderd met vragen over mogelijke gezondheidseffecten van activiteiten en ingrepen in de leefomgeving. Doordat de samenwerking met de GGD in Drenthe is verstevigd is er meer kennis en ervaring opgedaan met ketenpartners en over complexe vraagstukken die ingrijpen in de leefomgeving. We merken dat gezondheid een steeds belangrijker aandachtspunt wordt.

Medische Milieukunde is aangesloten op de website www.GGDLeefomgeving.nl. Hier vind je onderwerpen in relatie tot leefomgeving en gezondheid.

Toezicht en Advies

Als GGD voeren we in opdracht van gemeenten toezicht uit bij kinderopvanglocaties en seksinrichtingen. Voor een aantal gemeenten voert de GGD sinds 2017 het toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) uit. We zien toe op en bevorderen de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die gemeenten in het kader van de Wmo inkopen bij zorg- en welzijnsinstellingen. Het team Toezicht en Advies voert in opdracht van het ministerie van VWS ook hygiëne-inspecties uit bij tattoo- en piercingshops en in opdracht van de WHO op schepen in zeehavens (Eemsdelta en Het Hogeland).

Toezicht kinderopvang

Als gevolg van de coronapandemie zijn kinderopvanginstellingen gedurende diverse perioden gesloten geweest, waardoor het niet haalbaar was om alle afgesproken instellingen volgens planning te inspecteren. Tussen de sluitingen door hebben inspecties, volgens de landelijke richtlijnen, (on)aangekondigd plaatsgevonden en waren we zo kort mogelijk (fysiek) op locatie. In 2021 zijn er 1.064 inspecties in deze branche uitgevoerd.

Toezicht Wmo

De GGD voert het kwaliteitstoezicht uit op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta. Dat geldt ook voor het calamiteiten- en rechtmatigheidsonderzoek en onderzoek aangaande de ondersteuningsplannen.

COVID-19 heeft in bepaalde perioden geleid tot bijstellingen in de planning, maar desondanks hebben we alle inspecties kunnen uitvoeren.

Aantal inspecties 2021

Kinderopvanglocaties

1.064

KDV (VVE), BSO, GOB en VGO

Seksbedrijven

43

frequentie is afhankelijk van de vergunning van de gemeente

Tattoo & Piercingshops

71

eens per drie jaar en bij aanvraag nieuwe vergunning

Schepen

113

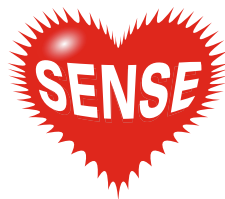
afhankelijk van het aantal schepen dat binnenkomt in onze twee zeehavens (Delfzijl en Eemsmond)

Seksuele gezondheid

Seksuele gezondheid gaat over de thema's seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's) en hiv-bestrijding, seksuele gezondheid, seksuele vorming, voorkomen van ongewenste zwangerschap en het tegengaan van seksueel geweld met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen. Behalve het houden van spreekuren geven we voorlichting aan en organiseren we in het bijzonder activiteiten voor jongeren, migranten en mannen die seks hebben met mannen.

Ook wordt samengewerkt met de afdelingen Jeugdgezondheidszorg en Gezondheidsbevordering om seksuele gezondheid en weerbaarheid vroegtijdig op de agenda te krijgen.

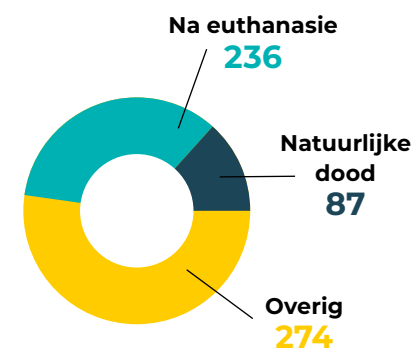
Soa-testen
uitgevoerd
2.215

Positief getest
op soa
604 (27%)

Forensische geneeskunde

De collega's van **forensische geneeskunde** verzorgen de lijkschouwen voor gemeenten en voert de arrestantenzorg en sporenonderzoek bij verdachten of slachtoffers uit, op basis van een contract met politie en justitie. De forensisch artsen van de GGD beoordelen ook personen met verward gedrag of psychische zorgbehoefte, op verzoek van politie op de politiebureaus. Met de Friese en Drentse collega's is gewerkt aan samenwerkingsafspraken op het gebied van Medische Arrestantenzorg en Forensisch Medisch Onderzoek.

597 Aantal lijkschouwen

1.521 Arrestantenzorg

90 Beoordeling verwarde personen

841 Forensische onderzoeken

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg is een vangnettaak van GGD Groningen en richt zich op en personen die onbegrepen gedrag vertonen en de zorg willen vermijden. Het gaat hierbij vaak om zeer complexe problematiek, waarbij bijvoorbeeld sprake is van overlast, vervuiling, verslaving, verwaarlozing en/of ernstige psychische problemen. Wij zorgen ervoor dat ook deze mensen de hulp en zorg krijgen die ze nodig hebben. Ook coördineren we voor een aantal gemeenten de lokale netwerken en zorgen we voor afstemming met de ketenpartners.

Verkendend Onderzoek

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz) regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg vanwege een psychische aandoening. Het Verkendend Onderzoek is daar een onderdeel van. Voor veel Groninger gemeenten wordt het Verkendend Onderzoek door onze Openbare Geestelijke Gezondheidszorg-medewerkers uitgevoerd.

27

Totaal aangevraagde VO's

Totaal aantal bestede uren	Gemiddelde tijd (in uren) per VO
356	13
VO's doorgezet naar een zorgmachtiging	VO's met negatief advies
13	9
Met geen advies (kwam niet in aanmerking)	
5	

Vangnet & Advies

Onze Vangnet & Advies medewerkers onderhouden contacten met personen die onbegrepen gedrag vertonen en de zorg vermijden. Het aantal personen met onbegrepen gedrag is in 2021 weer behoorlijk toegenomen: ten opzichte van 2020 zijn we van 778 naar 1.095 dossiers gegaan. We willen graag voor langere tijd een vinger aan de pols houden en daarom verdwijnt een dossier van een persoon met onbegrepen gedrag met bijbehorende contacten pas uit deze registratie als de organisatie die het contact moet overnemen een goedlopend contact heeft opgebouwd.

De meest genoteerde soorten problematiek waarvoor de Vangnet & Advies medewerker is ingezet hadden betrekking op het huishouden* (388), zoals vervuiling en hoarding en het psychische functioneren (228). Het valt op dat het aantal mensen waar de problematiek op het gebied van huisvesting** ligt fors is toegenomen (van 62 naar 146).

* Onder **huishouden** wordt verstaan het wonen in een vervuilde of volle woning, of het niet in staat zijn het huishouden te organiseren.

** **Huisvesting** houdt in dat er geen woning is of de woning verloren dreigt te raken.

Online communicatie

Via onze website en de sociale mediakanalen houden we de inwoners in de provincie Groningen proactief op de hoogte van de meest actuele informatie. De website ggd.groningen.nl kreeg in 2020 een grote toename aan bezoekers door het coronavirus en de hoge bezoekersaantallen bleven in 2021. De website werd maandelijks gemiddeld 73.000 keer bezocht (vóór corona ca. 35.000).

Op de website is een apart coronadashboard ingericht. Hier vind je de actuele coronacijfers voor de provincie Groningen van het RIVM en GGD Groningen. Dit dashboard werd in 2021 door 18.532 unieke bezoekers geraadpleegd.

GGD Groningen zet Facebook in om ouders te bereiken en WhatsApp om één-op-één te communiceren. LinkedIn gebruiken we in voor de professionals en Twitter voor de pers en het nieuws. (Internationale) studenten en jongeren bereiken we via Instagram.

Naast berichten over corona plaatsten we ook berichten over het totale aanbod van de GGD, waaronder een gezonde leefstijl en informatie voor scholen en voor kersverse ouders berichten vanuit de jeugdgezondheidszorg.

Met een totaal van 19.254 volgers op Social Media bereikten we veel inwoners. In 2021 werden onze berichten maar liefst 3,5 miljoen keer bekeken. We kregen in het hele jaar 23.560 reacties in de webcare.

Website
informatie over GGD, corona en publieke gezondheid

WhatsApp*
opvoed- en gezondheidsvragen van ouders van jonge kinderen

Facebook
voor ouders van jonge kinderen

Twitter
voor zakelijke contacten, gemeenten en ketenpartners

LinkedIn
voor onze vacatures

Instagram
voor jongeren, studenten en reizigers

Reizigersadviesering

Omdat er ook in 2021 nog vrijwel niet werd gereisd vanwege het coronavirus, lagen de reisvaccinaties zo goed als stil. Vanaf september is dit echter weer aangetrokken.

Er werden wel medewerkers die risico lopen bij bedrijven gevaccineerd, maar minder dan voorheen. Gedurende het hele jaar gaven we aan bepaalde groepen studenten uit het beroepsonderwijs en de Rijksuniversiteit Groningen de hepatitis-B vaccinatie. In oktober en november zijn griepvaccinaties verstrekt, ook aan externe bedrijven.

Vergeleken met de jaren vóór Covid-19, heeft de GGD slechts 10% van het gebruikelijke aantal klanten voor Reizigersadviesering gezien. Werden er in 2019 nog 15.272 reizigersvaccinaties gegeven, in 2020 zakte dit aantal naar 2.885 en in 2021 naar 1.568.

GHOR

GHOR is de afkorting voor geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio. Als onderdeel van de Veiligheidsregio bereiden medewerkers van de GHOR zich voor op het voorkómen en bestrijden van een groot incident of een (dreigende) ramp of crisis. Dit doen zij samen met brandweer, politie, gemeenten, defensie en andere belangrijke (zorg)partners.

De veiligheid van inwoners kan op verschillende manieren in gevaar komen. Bijvoorbeeld door een grootschalige stroomuitval, een ongeval met een groot aantal slachtoffers, een overstroming of een uitbraak van een virus. Bij het voorkomen, bestrijden of beheersen van een crisis is een goede samenwerking tussen betrokken partijen belangrijk.

De GHOR vertegenwoordigt de geneeskundige tak in deze samenwerking van crisisbeheersing en valt onder de verantwoordelijkheid van de Directeur Publieke Gezondheid (DPG). De DPG neemt deel aan het bestuur van de Veiligheidsregio. Zodoende is zorg, veiligheid en bestuur verbonden. Bij een ramp, crisis of groot incident zorgen medewerkers vanuit de GHOR in samenwerking met de zorginstellingen dat de hulpverlening aan slachtoffers in de hele zorgketen goed verloopt. Dit geldt voor acute en niet acute gezondheidszorg en de publieke gezondheidszorg. Daarmee is de GHOR op het gebied van crisisbeheersing de verbinder tussen de veiligheidsketen en de gezondheidszorg keten. Bijvoorbeeld in de coronacrisis waren medewerkers van de GHOR verbonden aan de zorgketen en gaven ondersteuning aan de DPG (in het ROAZ; het Regionaal Overleg Acute Zorg, en in het RONAZ; het Regionaal Overleg Niet Acute Zorg).

Meerjarenagenda 2022-2025 Publieke Gezondheid

In 2021 zijn we bezig gegaan met de hoofdlijnen van de Meerjarenagenda 2022-2025 Publieke Gezondheid. Dit begon met een bestuurlijke themadag op 2 juli. Bij deze bijeenkomst waren de bestuurders, directeuren sociaal beleid, ambtenaren volksgezondheid en enkele GGD'ers aanwezig. Tijdens deze dag zijn de eerste stappen gezet om gezamenlijk tot de contouren van de Meerjarenagenda 2022-2025 te komen. De notitie Contouren Meerjarenagenda 2022-2025 is daarna opgesteld en dient als raamwerk voor het nieuwe bestuur in 2022.

GGD als crisisdienst

GGD Groningen is zowel gezondheidsdienst als crisisdienst. De GGD'en zijn altijd voorbereid op een mogelijke ramp, crisis of een groot incident. Denk aan de introductie van het coronavirus in 2020. In 2021 hebben we gewerkt aan een actueel GGD Rampenopvangplan (GROP). Hierin is de organisatie en opschaling ten tijde van een externe crisis, veroorzaakt door bijvoorbeeld een milieuprobleem of een uitbraak van een infectieziekte, binnen de GGD vastgelegd.

Impact van corona op jongeren

Voor jongeren heeft de coronacrisis verstrekende gevolgen. GGD Groningen brengt in samenwerking met middelbare scholen de impact van corona op de gezondheid en het welzijn van jongeren in kaart. Dit extra onderzoek van de Gezondheidsmonitor Jeugd heet: de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021. Alle GGD'en voeren de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 uit in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) en werken hierin samen met GGD GHOR Nederland en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

We hebben in het voorjaar alle middelbare scholen uit de provincie Groningen benaderd met de vraag of zij tussen 20 september en 26 november 2021 een vragenlijst wilden uitzetten onder hun scholieren in klas 2 en 4. In onze regio hebben uiteindelijk 35 school meegedaan met zo'n 6.500 jongeren. De resultaten van dit vragenlijstonderzoek worden halverwege 2022 gepubliceerd op ggdgroningen.incijfers.nl.

Kansrijke Start Groningen

De programma's Kansrijke Start Groningen en Goede Start, gericht op een gezonde en veilige start van het kind, spelen een grote rol in de geboorteketen. De collega's van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) draaien volop mee in deze geboorteketen zowel voor, tijdens en na de zwangerschap. Het bereik van zwangeren voor de 22-weeken prik is groot: ongeveer 80% van de zwangeren heeft van dit aanbod in 2021 gebruik gemaakt. Het vaccinatiemoment biedt daarnaast de kans op een extra signaleringsmoment voor (potentiële) kwetsbaarheden bij zwangeren en gezinnen en de mogelijke inzet van vroegtijdige hulp en ondersteuning, conform het idee van Kansrijke Start.

Uit een succesvolle pilot, waarbij alle aanstaande ouders een prenatale intake aangeboden hebben gekregen door de JGZ tijdens de 22-weeken prik, bleek dat bijna 16% van de zwangeren behoefte had aan aanvullende zorg of ondersteuning. Deze ouders konden zo in een vroeg stadium geholpen worden. In 2022 zal het resultaat van deze pilot provinciaal worden uitgerold in het reguliere werkproces van de JGZ. De datum van de inwerkingtreding van het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de JGZ', is uitgesteld naar 1 juli 2022. In dit wetsvoorstel wordt in de Wet publieke gezondheid de verplichting opgenomen voor gemeenten om een prenataal huisbezoek aan te bieden door de JGZ aan aanstaande ouders in een kwetsbare situatie. In onze provincie nemen vrijwel alle gemeenten deel aan het landelijke actieprogramma Kansrijke Start (2018-2021).

Nu Niet Zwanger

Het programma Nu Niet Zwanger ondersteunt kwetsbare (potentiële) ouders bij het nemen van de regie over hun kindwens. GGD Groningen heeft zich als coördinator van 'Nu Niet Zwanger' (NNZ) in 2021 ingezet voor een provinciaal aanbod. Het programma NNZ wordt uitgevoerd door de JGZ, als onderdeel van het programma Kansrijke Start. Het programma werd in 2021 ingezet door acht gemeenten: Groningen, Midden-Groningen, Veendam, Pekela, Westerwolde en Stadskanaal, Eemsdelta en Oldambt.

Gezond leven in Groningen

Het belang van een gezonde leefstijl wordt steeds meer onderkend. In het voorjaar 2021 is er een apart gedeelte van onze website opgezet die gaat over een gezonde leefstijl. Te bereiken via www.gezondleveningroningen.nl en ook via onze website.

Om inwoners van Groningen op weg te helpen, verzamelen we tips, activiteiten en informatie over een gezonde leefstijl. Op de website Gezond leven in Groningen lees je alles over gezond eten, bewegen en ontspannen.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Vanaf het uitbreken van de coronacrisis was de verwachting dat het huiselijk geweld in ons land zou toenemen. Het op tijd signaleren en handelen van de onze medewerkers bij vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling heeft specifieke aandacht gehad. In de lock-down periodes ervaren gezinnen vaker een verhoogd stressniveau. Onze JGZ-medewerkers, met name binnen het basisonderwijs, hebben in de coronacrisis vaker gebruik gemaakt van telefonische consultatie en overleg met de aandachtsfunctionaris.

In 2021 is ingezet op de deskundigheidsbevordering van (nieuwe) medewerkers van het Covid-team, waar professionals werken met diverse achtergronden en ervaringen. Hierbij richtten we ons op het vergroten van hun kennis en deskundigheid op het gebied van (het signaleren van) huiselijk geweld en kindermishandeling. Ook kwam het verplicht handelen volgens de Meldcode Huiselijk Geweld en kindermishandeling aan de orde. Alle Covid-coördinatoren hebben de workshop 'Bewustwording huiselijk geweld en kindermishandeling' gevolgd. Er zijn goede afspraken gemaakt over hoe te handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

GGD Groningen heeft een aandachtsfunctionaris die aangesloten is bij de Landelijke Vereniging voor Aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (LVAK). We hebben de meldcode geïmplementeerd en dit is op een goede manier is geborgd: we voldoen wettelijke verplichtingen en hebben ook in 2021 het landelijke keurmerk verkregen.